

Motion till riksdagen

1988/89:Jo878

av Sigge Godin (fp)

Älgjakten

Skötseln och beskattningen av den svenska älgstammen har stor betydelse för både samhället och många enskilda människor. Från samhällets synpunkt utgör älgstammen en viktig naturresurs, som samtidigt kan förorsaka samhällsekonomi betydande förluster genom skador på gröda och skog samt allvarliga trafikolyckor. För landets drygt 300 000 jägare innebär älgjakten ett värdefullt köttillskott i hushållen, på samma gång som älgjakten ger dess utövare ett synnerligen uppskattat rekreativvärde som är svårt att rättvisande omräkna i pengar. För markägarna medför älgjakten inkomster i form av kött eller arrendeavgifter, samtidigt som älgarna stundom förorsakar de enskilda markinnehavarna stora kostnader och förluster i form av skador på gröda och skog. Under de senaste åren har skogsskadorna uppmärksamats som ett särskilt stort problem.

Då riksdagen 1987 beslutade om en ny jaktlagstiftning och nya regler för älgjakten var målsättningen att tillgodose både jaktens och de areella näringarnas intressen. Det beslut som riksdagen därvid fattade var en sammanjämkad kompromiss som ansågs fylla de uppställda krav som föranlett riksdagens behandling av älgjaksfrågan. Det framstår som självklart att de som deltog i beslutsprocessen förväntade sig att den praktiska tillämpningen av riksdagsbeslutet skulle följa vad som direkt angavs i beslutet samt den lagstiftning som följde av detta beslut. Till viss del har detta emellertid inte varit fallet.

Vid länsstyrelsernas beslut om älgjakten har det i många fall uppställts högre krav för jaktutövningen än vad riksdagen avsåg och angav i sitt beslut. För A-licensområden var den klart uttryckta meningen att dessa skulle bestå enligt oförändrade regler, med undantag för att det borde finnas möjlighet att "något skärpa kraven" i fråga om licensområden som var osammanhängande och splittrade på många olika skiften. Följdriktigt beslutade riksdagen om att kravet för A-licens skulle vara att jaktområdet medgav en årlig avskjutning av minst *en* vuxen älg. Således exakt vad som tidigare varit gällande. Lagstiftningen är självfallet helt oförändrad i denna del. Trots detta frångår länsstyrelserna detta beslut och den fastställda lagstiftningen och kräver areal för två djur.

Även i fråga om reglerna för registrering av B-licensområden har länsstyrelserna frångått innebörden i riksdagens beslut. I flera fall har länsstyrelserna vägrat registrering av B-licensområden fast dessa områden fyllt de krav som angavs i grunderna för riksdagsbeslutet. Detta förfaringsätt kan omöjligt accepteras. Vidare har länsstyrelserna genomgående kortat av

jakttiden för B-licenserna till 2–4 dagar, medan de stora jaktområdena fått extra tilldelningar och förlängda jakttider som i flera fall omfattar även januari månad. Motivet till de förlängda jakttiderna för de stora jaktområdena anges vara omfattande skogsskador. Onekligen förekommer det omfattande skogsskador även på de mindre jaktområdena med B-licens. Innehavarna av dessa fastigheter undandras dock möjligheten att skydda sin skog genom jakt de fem dagar som enligt jaktförordningen skall utgöra norm för B-licensområden. Vid omfattande skogsskador skall naturligtvis alla jaktområden beredas tillfälle att medverka till en minskning av älgstammen och därmed förebygga skogsskador. Länsstyrelsernas handläggning av älgjaksfrågorna är i dessa avseenden inte konsekvent och objektiv.

Inom norrlandsläna uppgår i många fall den erforderliga arealen för en A-licens till 300–500 ha. Jaktområden som inte fyller dessa arealkrav är hänvisade till att söka B-licens. För att få denna B-licens är flertalet av dessa markinnehavare tvingade till att gå runt i socknen och fråga sin större markgrannar om lov för att få jaga vuxen älg på sin egen mark. Detta förfaringsätt är kränkande för alla normala begrepp om frihet och enskild rätt. Att "med mössan i hand" tvingas gå runt och fråga grannarna om lov att jaga på sin egen mark är mer diskriminerande än vad det sedan länge avskaffade statarsystemet var. Detta kränkande och onödiga påbud bör omgående avskaffas.

Den jaktliga administrationen hanteras olika läna emellan. Inom Väster-norrlands län har länsstyrelsen i flera avseenden prövat nya vägar för att få bättre funktion av jaktadministrationen. Således var Väster-norrlands länsstyrelse först med att utarbeta en heltäckande och långsiktig plan för älgstammens vård och beskattning. Vid utarbetandet av denna plan utnyttjade länsstyrelsen samtliga regionala resurser i fråga om kunskap och erfarenheter. Ett flertal län har använt sig av Väster-norrlandsmodellen i sina försök att förbättra sin egen administration. Därmed har Väster-norrland kommit att fungera som banbrytande föregångslän.

I sin strävan att uppnå bästa möjliga resultat av älgjaksadministrationen har länsstyrelsen i Väster-norrland fullt ut utnyttjat länets båda jägarorganisationer. Detta har slagit väl ut och varit betydelsefullt för att lösa flertalet svårbemästrade problem som uppkommit inom länet. Väster-norrland har haft särskilt stora problem med skogsskador som varit sammanhängande med älgvandringar samt älgjaktens påverkan av cesiumnedfallet. I fråga om cesiumproblemen bör Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägares länsorganisations arbetsinsatser för kartläggning och information särskilt uppmärksammas. En långsiktig lösning av de cesiumdrabbade länaens problem med skogsskador och ändamålsenlig älgavskjutning förutsätter en god samverkan mellan länsstyrelse, skogsvårdsintressen samt båda jägarorganisationerna.

Då Väster-norrland kommit att fungera som föregångslän i fråga om den jaktliga administrationen, finns det starka skäl att överväga att tills vidare låta Väster-norrland utgöra försökslän för en ytterligare fördjupad samverkan av den jaktliga administrationen. Detta förutsätter att Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägares länsorganisation erhåller ett årligt bidrag som täcker kostnaden för en handläggartjänst. Denna tjänst kan då medverka till

förbättrat beslutsunderlag för länsstyrelsen i alla de skiftande frågor som rör jakten och viltvården samt skogsskadorna. Samtidigt kommer denna tjänst att avsevärt öka möjligheterna till den angelägna uppföljningen av cesiumnedfallets inverkan på växter och djur. Länsorganisationen av riksförbundet har förklarat sig berett att satsa ännu mer av egna resurser om bidrag till den aktuella tjänsten beviljas. Mot bakgrund av de stora kostnader som älgskadorna medför, är bidraget till ifrågavarande tjänst en låg kostnad i relation till den nytta som kan uppnås med densamma. Bidraget kan lämpligen tagas av odisponerade medel ur jaktvårdsfonden eller viltskadefonden.

Mot. 1988/89
Jo878

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om länsstyrelsernas administration av älgjakten,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avskaffande av kravet om grannarnas lov för att få registrera B-licensområde,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Västernorrland tills vidare skall få utgöra försökslän för fördjupad samverkan inom jaktadministrationen samt att Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägares länsdistrikt i Västernorrlands län erhåller bidrag för en tjänst som handläggare.

Stockholm den 25 januari 1989

Sigge Godin (fp)